

SLOVÉNEC,

listi

za podučenje naroda.

Cena za celo leto po pošti 2 gold. 20 kr., za pol leta 1 gold. 10 kr.; brez pošte za celo leto 1 gld. 40 kr., za pol leta 50 kr.,

za ene kvatre 30 kr. Posamesni listi po 3 kraje. Naročila prejemajo vse c. k. pošte, v Ljubljani pa založnik.

V poneděljk 3. Grudna 1849.

Svetimu Miklavžu.

Preljubi škof, ti sveti mož,

Kar prosim te, usliši,

Kadar darove nosil boš,

Slovence tud' obisi,

Sej veš, de to so reven rod,

Obsojen u tamoten kot!

Preljubi škof, darov imaš —

To znano je — obilo,

Če količkaj Slovincam daš,

Te bode vse častilo.

Željá ti pravit' treba ni —

Sej veš, kako se nam godi.

Pa vunder! daj nam samo lé,

Kar sloga se imenuje,

Od ktere marsikdo kaj vé,

- Ki ji verige kuje,

Če sence sence sloge daš,

Od vsih nar večí hvalo imaš!

Pa kadar prideš, sveti mož,

Nikar mi ne pozabi,

De parkeljna pripeljal boš,

Ki izveržence pograbi,

In nese v sredo jih peklá —

Tam njih je ljubica — tamá!

Alj jih poznaš té izveržence?

Lahko jih je poznati!

Spoznajo vsi iz djanja se,

Ni treba jih kazati;

Vsak misli, de je luč sveta,

Pa vse slepota v službí imá.

Tu jih imaš! — Sej dobro veš,

De marsikdo ropoče:

»Slovenec sim!« Storití smeš

Le samo, kar on hoče!

Gorjé, če tega ne storis,

V černoti do ušes sedis!

Še drugi misli: »Jez sim Bog

Slovenskiga naroda,

Ki rešil bom ga iz nadlog,

Podložna m' je osoda!« —

In kdor to misli, ravno tá

Za venar ves narod prodá!

In viha svoj ošabni nos,

Rekoč: »Jez sim edini,

Komur nihče nič več ni kos

U celi domovini;

Po moji žvižgi se verti,

Karkoli sope in živí!«

»Še jezik doslej spakadran

Se mora mi vkloniti;

Gorenska in dolenska stran

Mi mora omolkniti!

Alj ne? To bi bil verolom!

Nej vdari raj med narod grom!«

»Kar zdaj Slovenec govóri,

'Z knig mora mi zginúti,

Povsod duh nov se oživí,

Kao sokoo mora se dvignúti

In iz jezika starega

Si čem skovatí novoga!«

»In kdor ne piše mi po tom,
 In ljudstvu me ne hvali,
 Jez tajno pismo pisal bom,
 De več ne bodo brali,
 Po starim kar kopitu še
 Vlastencem pisat derzne se!»

Pa — sveti škof, preljudi mož,
 Nikar mi ne zameri,
 De prosim te, kar čertil boš,
 Kar z vero ni v primeri,
 Odpusti mi — in daj darov
 U prid Slovenije sinov.

Malavašič.

Premišljevanje.

(Dalje.)

Kdo zapopade božjo modrost in mogočnost in dobroto? Ako ravno nektere lastnosti in edinstvi njega malo spoznamo, ne moremo vunder njega bitje in popolnosti razumeti in zapopasti; za voljo tega ostane Bog v naših očeh zmiraj skrivnost, ktere nam nobeden razložiti in razsvetleti ne more.

Pa ne samo Bog in njega lastnosti so nam kratkovidam in malovednim stvarém skrivnost, ampak tudi celo stvarjenje, vsa natura in tudi človek je sam sebi nezapopadljiva skrivnost.

Bog je vir in življenje, on je visokost in konec vse lepote; v njem je vrednost vse bogatije, v njem so vse mnogotere barve svitile in brizgajoče luči in svitlobe, v njem se slišijo nar mnogoteri in nar bolj popolnoma zbrani glasovi nar večji harmonie, v njem obstoje misli in začetki vse učenosti in vsiga vedenja, v njem lepota in svetost vsake čednosti in modrosti, v njem vsi uzroki, priganji in zaslužki vsakiga dobriga djanja, v njem neskončnost in nelzmernost večnosti, v njem neštivilo in kroženje svetov, v njem je vir in morje vsiga bitja, v njem želja po srečni večnosti, v njem veselje in rodovitnost zemlje.

Pa ne samo Bog je v naših očeh nezadopadljivost in skrivnost. — Vzdignite svoje oči proti večernimu in ponočnimu nebu, in kdo bo brez začudenja pogledal po dolgoširokim firmamentu nad svojo glavo, kjer se krožijo jezeroštevilne zvezde; ena čeda in neštivilna truma gorečih in lesketajočih teles ples in kroženje tekljivih in nepokojnih oblic, lepa svitla krona, ktero je Bog s tišuč in tišuč ognjenih zvezd vkupaj zvezal in zvozlal, čista in široka odeja razširjena nad zemljo, okinčana ter prepletena z bisermi in žlahtnimi kamni. Kadar sonce izhaja, zapustite svoje domovanje in idite na hribček ali bližnjo gorico, vidit to navadno prihodbo, in kdo se ne bo čudil, kadar temota in črna noč odide, in svitlejši in svitlejši prihaja in svitloba čista in cela od daljniga hriba prihaja, in kot žareči plameni, kot čisti vestaljski ogenj priplava v modrih oblakih sonce, in verhovi gor so v zlatim kinču, in razlije se svitloba in beli dan po dolgih ravninah in širjavah in vse se zbudi, tihota pogine in veselje oživi, in pobarvani so hribi in doline, širjave in planjave, in sreberni potoki in rumene polja in zeleni travniki.

Čujte, kako vetrovi pihajo in bučijo, kako gorki poletni severčki hlad in hlap dišečih rožic saboj prinesó in kako nam naš

pot na čelu in polajšanje dela in trudenja prinesó. Čujte kako veselo se potok čistiga srebra po travnikih in senožetih zelenih vije in vleče, in mermrajoč Bogu čast in hvalo daja in blagoslov njegov širi čez travo in zelenjave.

Čujte veselo in okroglo petje poljskih godcov in gojzdovskih pevcov, kako se veselijo in svojiga stvarnika častijo. Kolikošno je to veselje noviga dne, človek skoraj misli, de je prvi dan svetá, de Bog svet stvari in de ga hoče spremeniti v raj! — Kdo bo zapopadil vse, kadar bo pogledal opoldne sonce visoko nad seboj v višavi; kako gorke žarke doli sije, in kakor iz razbeljene peči švigajoči ogenj oči bliší in slepi. Poglejte o zahodu na to gorečo in ognjeno oblico, kako se v svoji lepoti in krasnosti milo nagne in vse še enkrat s svojo gorkoto oblije in počasi počasi kakor de bi žalovala, oblake vzgè, in z njo pa vsa lepota in veselje, vsa gorkota in svitloba zgine, in zopet tema se raztegne po široki zemlji, in črna noč jo pokrije.

Ste vidili njeno lepoto, red, v katerim ona skozi tolikanj sto let teče in se kroži, in tisto krasnost, ktera se vsaki dan pri izhodu ponovi in pomladi in nedolžno svitloba njenih žarkov, kateri vse preišejo, ogrejejo in dotikajo, in vonder se ne omadežvajo in ne očernijo.

Veselo je sonce kakor ženin, kateri se pripravlja, po svojo nevesto iti in jo domu pripeljati, močno je kakor velikan, kateri svoje roke stegne od večera do jutra; dobrotljivo je, ker trava in seljše in tički v zraku in ribice v vodi, in dalječ pod černo zemljo skriti červi imajo od njega gorkoto in veselje življenja. — Ako je to sonce tako lepo, koliko lepši mora biti tisto, ki sije v nebeskim Jeruzalemu, in koliko lepši tisti, kateri je vse to vstvaril?

(Konec sledi.)

Izgled dobriga kmeta.

(Konec.)

Kakor je bil sploh spoštovan in čislan mož, tako je bil tudi učenik in izgled za vsaciga v vasi v domačih in poljskih opravilih skozi in skozi. De dam majhno pričo v veliki nesreči, ktero je njegovo ravnanje poravnalo, to le povém: Drugo leto moje službe v njegovi hiši smo imeli prve dni mesca hudo vreme; toča nam je ozimno žito čisto pobila. Žito je bilo popolnoma v tleh. Čez tri dni je svojo setev porezal, in ker je mnogo pobitiga žita na tleh zagledal, je celo sosesko pregovoril, de ni noben pastir na njive gonil. Dokler ni bilo vse porezано, se je odbito bilje nekoliko posušilo, potem je vpregel svoj plug in vsak v srenji svojiga in so preorali njive, pa ne pregloboko. Seme je veselo pognalo. Suša, ki je nastopila, ga je v rasti nekoliko zaderžala; v jeseni je bolj rastle in naslednje leto, poslednje moje službe, je stalo žito tam bolje in lepši, kakor na polju, ktero je bilo redovno gnojeno in obdelano, tako de je bila kmetam škoda popolnoma poravnana. —

Tako je bil v vsim, kar je počel, učenik, kteriga je vsak njegovih sosedov rad poslušal in ubogal. Desiravno je imel tudi veliko sena, de je zamogel z njim in s slamo čez zimo lahko svojo živino obilno rediti, mu to vunder še ni bilo dovolj. Ko so začeli detelo sejati, je bil on prvi v vasi, ki jo je vpeljal.

Enkrat že iz tega namena, de je imel to dobro kermo poleti za svojo živino, drugič pa, de je s svojo slamo nastiljal, ker vsaka bilka, — mi je večkrat rekel, — gnoj, ki se razveže, na se potegne, in ga tako na njivo prinese. Desiravno tadaj sama slama malo gnoji, vunder s tem, česar se navzame, njivi rodovitnost da.

Dalje je s tem praho odpravil, ktere nikoli ni mogel terpeti. Gotov je bil, de preorane deteljne korenine polje zboljšajo. Zboljšal ga je tudi res tako narbolj. Tako si je tudi svoje seno za zimo prihranil, in je imel poleti piče dovolj.

Vsako leto se je moglo deset oralov s trilstno deteljo osezati; drugi orali njegove prahe so bili čez leto redovno obdelovani.

Orali, na kterih je škodljive rastljine vidil, je obdelal, večkrat preoral, prevlačil, pridno okopal in korenine pobral, je vkažal poleti, ko je bila narveči vročina, z gnojnico politi. Tako je ta plevel zaterl. Detelje ni med ozimino ampak med jarino sejal, med grah in ječmen; pozimi je gnojá na-njo napeljal in jo je tako pokril; prihodnje leto jo je trikrat kosil, in njiva je bila potem koj o setvi preorana; na težko perst so pšenice, na rahlo pa erži vsejali. Tako se je na desetih oralih, ki niso bili vselej preorani, veliko dela prihranilo, in pridelalo se je vsako leto veliko. Zakaj ker so perst in deteljne korenine še le v pomladi v toplejšim vremenu gnile, so imele žitove korenine dovolj živeža, in perst je rahla dovolj, de deževnico požera. Z eno besedo, vse je moglo veselo rasti. —

Nekaj posebniga sim našel pri svojim kmetu tudi v tem, de so vse njegove njive tako ležale, de sim iz eniga mesta skorej vse viditi mogel. Mislil sim v začetku, de je to grajšinski svet; pa ko sim zvedil, kako je eno svojih narboljših njiv koj zvunej vasi za eno veliko bolj slabo zamenjal, ki se je njegovih držala, in kako je še pet in dvajset goldinarjev doplačal, in ko so me na moje začudenje podučili, de je vse svoje njive tako skup spravil, bi bil rad od svojiga gospodarja samiga zvedil, iz kterih uzrokov in namenov je to storil. Uzrokov in namenov ni nikomur zakrival; ampak želel je še le, de bi jih bil vsak zvedil in njega posnemal.

Rekel mi je, de več kakor en oral pridobi, če uzare med njivami razorje, ki so zdaj sklenjene, kteriga vsake tri leta dvakrat, z deteljo pa tudi trikrat obseje.

Kadar smo jez in moji ljudje enkrat na polji, mi je rekel, gre delo neprenehama. Nam ni treba, kakor drugim, če so na pol orala delo dokončali, po dolgi poti družiga pol in še tretjiga iskati. S letanjem sem ter tje veliko praznih ur preteče in malo se stori v dnevu. —

Jez delam zdaj na svojim polju, brez de bi mi drugi na-

potja delali ali de bi jez s svojim delam druge zavel. Vselej zamorem storiti, kar me je volja.

Če imam menj mejašev, menj imam prepera, tudi ni tako lahko mogoče, de bi me kdo na polju okradel, ker je na skupnum polju čuvanje prav lahko.

Še več družih uzrokov imam, je še nazadnje pristavil, kterih ne razodenem vsacimu, de me mogočnisi ali nevošljivci ne overajo. —

Njegove senožeti sicer niso bile tako skup ležeče; pa vunder so bile vse velike in prav dobre. Nikjer ni slaba trava rastla. Senožeti so mu bile vedno poglavitna reč njegoviga gospodarstva. Vso pridnost je na nje obračal, obdeloval in gnojil jih je vsako leto. Gnoj od živine, od debele živine, ki je dobro pitana, pitana z bolj mastnim senam, stori pri žitu vse. Drug gnoj, nej bo kakoršen hoče, ne izda nič, če ne pride tudi živinski gnoj za njim. Senožet, veliko in slednje leta z pepelam potresena, ne stori dobro; gnojena pa zdaj s tem zdaj z drugim gnojem obrodi dobro, sladko, zdravo, mastno obilno travo.

V začetku tretjiga in poslednjiga leta moje službe je zabarantal tri majhne senožeti za eno veliko. Čudil sim se in skoraj bi ga bil grajal. Zakaj na njegovih treh majhnih senožetih je kaj lepa, dobra in prav obilna trava rastla; una senožet je bila pa skorej zgolj močirje. To mu pa ni nič djalo. Ko je pomlad prišla, je skopal okrog in okrog senožeti za moža globok, širok graben; tega smo s jelševim lesam do polovice napolnili, ki v močirji in vodi ne sogrije. Votlo smo ga, kolikor je bilo mogoče, naskriž naložili, potem smo ga z nametano zemljo zopet zametali. Komaj je bilo to storjeno, smo napravili tri vózove za pesek voziti in napeljali smo peska in laporja, kteriga smo pvsod enako, pol pedi visoko razmetali. Potem smo s senenim praham, med kterimi je bilo semena vsakterih trav in detelje senožet potresili. Čuditi se mi je bilo, kako naglo se je močirje zgubilo; seme je zelenelo in že prvo leto smo obilo pridelali. Pridelk je naenkrateceno zemljiš čež mero povišal.

To lepo delo je bilo pa tudi zdaj, žalibog! poslednje tega verliga moža. Delo v pomladanjski vlažnosti je bilo res zdravju nevarno. Prehlajenje in pot, pot in potem prehlajenje sta se vedno verstila. Delavni mož je bil od jutra do noči pri delu in je stanovitno delal. Že blizo šestdeset let je imel in oslavljen je že bil. Desiravno je sicer prav po redu živel, je imel vunder eno napako, katero imajo vsi drugi kmetje. Rad je delal ves golorok in izslečen, in odlašal je se z zdravnikom posvetovati, tako dolgo, de je bilo prepozno. Po končanem delu ga je začelo mraziti, tergati in napenjati; život se mu je zaperl, čeva so se mu vnele, prisad je pritisnil in je končal njegovo lepo življenje prezgodaj. Ko je čutil, de se mu poslednja ura bliža, je poklical vso svojo družino z vsimi posli k svoji postelji in nas je vse lepo k dobrimu opominjal. Potem je pa mene še posebej k sebi poklical in mi je razodel željo, svojo edino hčer z mano omožiti in me na njegovi kmetiji

obderžati. Brez de bi bil pa kakšen odgovor od mene terjal, mi se reče: tode drugače ne, kakor če vam moja hči v vsih rečeh dopade in če resnično ljubezin do nje čutite. Zakaj ženitev brez ljubezni je nesrečna. Svojimu na rokah in nogah bromimu sinu je odločil petnajst sto goldinarjev, ako bi mati se pred njim umerli; ti denarji bi imeli potem z njim vred bolenišnici v J. oddani biti, v kateri bi imel svoje strežete. Njegovi sestri ga ni hotel nikakor v skerb dati, ker tudi bratje in sestre v dolgi revšini radi eden družiga zapusté. Če bi pa pred svojo materjo umerl, bi se imeli ti denarji s petimi od sto izposoditi in obresti (činže) od šterih let, tadaj tristo goldinarjev, bi imela tista dekla dobiti, ki bi prihodnje v njegovi hiši tri leta zaporedama služila in s svojo čednostjo slovelo. To reč nej bi gospod fajmošter, gosposka in sodnija po večini glasov razsodili, razun tega nej bi ji pa še prihodnji gospodar zasluženo plačilo od šterih let, šterdeset goldinarjev na leto, v doto dal, ko bi se s poštenim možem zaročila. Ženitva bi mogla vselej v njegovi hiši biti.

Ko je moje tretje leto h koncu šlo, sim razodel svojimu očetu poslednjo voljo svojiga gospodarja zastran zaročenja z njegovo hčerjo. Dopadlo jim je to, pa rekli so ravno kakor uni: sprašuj se ali jo ljubiš; ne ženi se iz nagiba posestvo dobiti, spomni se mojiga nesrečni brata. Ako jo moreš ljubiti, imaš moje privo-ljenje in moj blagoslov; ako se pa oženiš brez prave ljubezni, ne boš nikoli nesreči odšel in pri vsim bogastvu boš vunder nesrečno živel. — Nisim se dolgo pomišljeval. Žensko tri leta poznati in v njenim obličju pri vsih družih čednostih kaj tako zoperniga viditi, de ni mogoče kaj taciga do nje čutiti, kar se ljubezin imenuje, mi ni nič dobriga prerokovalo. Obličje ni bilo za mene, pač pa za kteriga družiga. Ko je tadaj moje leto preteklo, sim šel obogaten z mnogimi dobrimi uki dam, katerih tukaj nisim zapisal.

Razne drobtinice.

* Zima je tukaj in z njo vse nesložnosti in težave, nevarnosti in zapreke, ktere so temu letnimu času vlastne. Življenje pod milim nebam je vtihnilo; narava se je z ledeno odejo odelo in počiva. Ljudje so se mrazu v zakurjene sobe omaknili in kar imajo, še pod milim nebam opraviti, delajo v zimski obleki ali bi saj imeli delati.

Kdor se nima zimske obleke, nej gleda, de jo dobi. Zakaj nikoli se clovek ložeje ne premrazi kakor v začetku zime, dokler še život ni mraza vaju in vterjen. Premraženje pa prinese marsiktere bolezni: vnetice pljuč in po njih tudi druge bolezni, med kterimi se je vročinskih narbolj bati. —

Kar staniša utiče, je treba, de so dovolj, ne preveč ne premalo zakurjene. Tudi pozimi je treba, okna večkrat za nekoliko časa odpreti, de se zrak v sobah popravi in škodljivi hlip iz njih spravi, posebno, kjer veliko ljudi slup prebiva. — Zerjavce ne nikoli v staniša nositi, de bi grela. Kako nevarno je to zdravju in življenju, uči skuš-

nja vsako zimo. Druga nevarnost, posebno za popotne ljudi, je zganje! Ne pite ga, kadar se na kako bolj dolgo pot podaste. Zganje ne greje človeka nič. Omami ga in marsikdo je tako omamljen že v snegu zaspal in ni več živ vstal.

Ker je treba po zimi več kuriti, pazite tudi na ogenj! Dnevi so kratki, noči pa dolge. Več je že v tamoti opraviiti zjutraj in zvečer z lučjo v hlevih in na izbah, kjer je veliko sená. Ne hodite ne gospodarji ne posli s svečami, lešarbami ali terskami v take kraje. Človek ne vé, kje ga nesreča čaka. Napravite si laterne, ki se dobro zapró. Nemarnost je že marsikomu premoženjo posmodila in tudi sosede na be-raško palico spravila. Pazite tadaj! Nemarnimu sv. Florian ne bo iz kadí na gorečo stroho vode vlival. Zavarovajte tudi, dokler je še čas, svoje pohištva pri bratovšinah sv. Floriana. — Ker se pa vunder zna primeriti, de kak popoten ali pa tudi domač človek brez svoje krivice zmerzne, bi bilo dobro, de bi vsaka soseska, vsaka vas pomočke za take ljudi vedno pripravljene imela. „Novice“ so jih že dostikrat imenovala; berite jih v njih pridno in marljivo!

Ubogi in bogatinc.

(Konoc.)

Ko je že dan bilo, vstane bogatinc in gré k oknu ter zagleda unstran ceste novo hišo, kjer je sicer stara koča stala. Debelo je gledal, in poklicavši svojo ženo je rekel: „Poglej, poglej, kako se je to zgodilo? Sinoči je stala tam še siromaska koča, zdaj je lepa, nova hiša tam. Pojdi, pojdi tje in vprašaj starca, kako se je to zgodilo.“ — Gré in vpraša uboziga. Ta ji pové: „Sinoči pride popotnik in prosi pri nama čez noč ostati, in danas zjutraj pred svojim odhodam nama je tri želje spolnil, večno zveličanje, zdravje v tem življenju in vsakdanji kruhek za potrebo, in namesto najine stare kočé novo lepo hišo.“ To slišati teče bogatincova žena k svojimu možu in mu pové, kako se je to zgodilo. Ta je rekel: „Raztergal in snedel bi se. Nej bi bil to le vedil. Popotnik je tudi pri meni bil, pa odpodil sim ga.“ „Teci jedarno“, mu reče žena, „zasedlaj konja in jahaj za možem. Ni še dalječ, došel ga boš in spolni nej tudi tebi tri želje.“

Zasedlá tadaj bogatinc svojiga konja in doide ljubiga Boga, ga lepo in prijazno ogovori ter reče, mu ne zameriti, de ga ni koj v hišo spustil. „Ključa sim iskal, je djál, med tem ste pa odšli. Kadar se vrnete, morate pri meni ostati.“ „De“, mu odgovori ljubi Bog, „kadar nazaj pridem, hočem tako storiti.“ Vpraša ga na to bogatinc, ali ne sme tudi treh vošil razodeti, enako siromaku. „Smete jih“, mu reče ljubi Bog, „pa dobro bi vam ne djalo; bolje je, de jih ne razodenete.“ Bogatinc pa je mislil, de si bo že kaj dobriga izvolilil, če bi mu le gotovo se spolnilo. Ljubi Bog je rekel: „Jezdite le dam, in troje, kar si želite, se ima spolniti.“ Imel je zdaj bogatinc, kar je hotel imeti. — Domú jahaje je pomišljeval, kaj bi si želel. Ko tako pomišljuje in vajeť iz rok izpusti, začne konj skakati, tako, de se je vedno bogatinc v svojih mislih motil in ni nič misliti mogel. Razjezil se je nad konjem in v svoji nevolji je rekel: „Želel bi, de se ti vrat vlomi!“ in ko je to be-

sedo izgovoril, plomps! je že na tleh ležal in konj je bil mertev in se ni več ganil. In njegova prva želja je bila spolnjena. Ker je bil pa vohern, sedla ni hotel pustiti, poreže tadaj jermenje, si opertá sedlo in mora peš domú iti. Tolaži se pa, de ste mu še dve želji ostale. Ko po pesku tako korači in ga poldansko sonce pripeka, mu je bilo vroče in kisló pri sercu. Sedlo ga je na herbtu žuljilo. Pe še vedno si ni izmislil, kaj bi želel. Ako bi si tudi vse kraljestva in bogastvo sveta želel, si je mislil, imam vunder marsikaj želeti, to in uno, to dobro vem. Tako si pa hočem željo napraviti, de mi potem nobena želja več ne ostane. Če si je mislil, de ima že kaj, se mu je vunder še premalo zdelo. Pride mu zdaj misel v glavo, kako se vunder njegovi ženi domá dobro godí. „Doma sedi“, je rekel, „v hladni stanici in dobro jí in pije“. To ga je zlo jezilo, in nevedama reče: „Želel bi, de bi doma na sedlu sedela in ne mogla z njega, namest de ga jez na herbtu vlačim“. In ko poslednjo besedo izgovori, žé zgine sedlo z njegovih pleč, in vidil je, de se je tudi njegova druga želja izpolnila. To mu je še le kropá prililo, in teči je začel in na samotén kraj se je hotel domá vvesti, in na svojo poslednjo željo misliti. Ko pa dam pride in vrata odpre, sedi njegova žena na sredi stanice terdno na sedlu in ne more z njega ter tarna in kriči. Reče ji on: „Ne stori si nič enaciga; vse bogastvo celiga sveta ti hočem želeti, ostani pa le na sedlu!“ Odgovori mu pa žena: „Čimu mi je vse bogastvo celiga svetá, če na sedlu sedim; želel si me na sedlo; želeti mi moraš tudi, de z njega pridem“. Nej je hotel ali ne, mogel je še tretjo željo storiti, de je bila sedla rešena, in spolnila se mu je tudi tretja želja. Nič ni imel tadaj družiga, kakor nevolja, trud in zgubljeniga konja. Siromaka pa sta dovoljno in pobožno živela do srečne smerti.

(Po nemškim Grima.)

Sploh koristne reči.

Zmerznen krompir za rabo popraviti.

Če komú krompir zmerzne, nej ga dene v posodo in nej toliko vode na-nj nalije, de čez-nj stoji. Krompir se pusti potem toliko časa pod vodo, de ta vso zmerzljino iz njega potegne. Ko se to zgodi, se krompir raztolče in enako zelju ali repi v sodčkih nasoli. Ko se je krompir na zmerno toplim mestu izkisal, se sodčki zabijejo, in krompir ostane tako do prihodnje jeseni dober, posebno, če je dovolj soli dobil. Za molžno kakor tudi za pitavno živino jo taka piča posebno tečna in poverne obilno vse izstroške za to izdajane. Ker krompir zavoljo prezgodniga kaljenja veliko moči in rabljivosti zgubi, je dobro, vsiga, kar ga je za rejo živine namenjeniga, pred kaljenjem tako zadelati.

Kako opečene ude zdraviti.

Če se kdo opeče ali opari, nej urno pavolje ali suhe eržene moke na rano položi, ktera mora toliko časa na nji biti, de je ozdravljena. Gotovo in kmalo se to zgodi. Ravno tako dobro dene in ozdravi, nej se kdo opeče ali opari, če se riban krompir z razdrobljeno kredo in lanenim oljem zmeša, iz te zmesi kaša naredí in pridno na rano poklada.

Založnik: J. Giontini. — Odgovorni vrednik: Fr. Malavašič.

Natiskar J. Blasnik v Ljubljani.